

با هم آیی متداعی «ماه» در شعر شهریار

شهلا خلیل اللهی

عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد

دکتر غفار برج ساز

عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد

دکتر بتول مهدوی

عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران

چکیده

هدف مقاله حاضر، تبیین حوزه معنایی «ماه» در اشعار شهریار است. مسأله اصلی آن پرداختن به جایگاه ماه، به عنوان عنصر آسمانی از حیث زبان، بیان و ادبی در شعر شهریار است. این مقاله با فیش برداری به روش تحلیل اسنادی و توصیفی انجام گرفته است. کمکی که تداعی معانی به تکمیل شکل ذهنی و جنبه معنوی شعر می‌کند، محدود به تخیل شاعر نیست؛ بلکه در تمام اعمال ذهن از قبیل انتباه و تجرید و تعمیم مؤثر است. در مباحث معنی‌شناسی، برای معرفی نوعی تداعی از تعبیر «باهم آیی» استفاده شده است که در این دانش، این نوع تداعی و باهم آیی به دو گونه «همنشینی» و «متداعی» تقسیم شده است. این بررسی آشکار می‌سازد که عناصر متعلق به فرم تا چه میزان در شکل‌گیری معنا و محتوای متن مؤثرند، به گونه‌ای که معنای شکل گرفته، پیش از فرم وجود نداشته؛ اما همزمان با آن به وجود آمده است، در این چشم انداز دریافت معنی، حاصل حضور تناسب-های آوایی میان ماه و دیگر عناصر هم آوا، در متن است.

کلیدواژه‌ها: ماه، شهریار، باهم آیی متداعی، باهم آیی همنشینی